

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Ítéltábla a Tokár Ügyvédi Iroda (.....) által képviselt dr.
(.....) I. r. és (.....) II. r. felpereseknek a dr. Pintér István Imre ügyvéd
(.....) által képviselt (.....) alperes ellen szövetkezeti
üzletrész ellenértéke megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011.
február 16-án kelt 25.G.41.388/2010/9. számú ítélete ellen a felperesek részéről
benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben - a perköltségre is
kiterjedően - megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg I. rendű
felperesnek 101.000 (százegyezer) forintot, II. rendű felperesnek 104.100
(száznégyezer-száz) forintot és ezen összegek után 2004. augusztus 6-ától 2004.
december 31-ig évi 11%, 2005. január 1-jétől megfizetéséig a mindenkori
késsedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki
alapkamattal azonos mértékű késedelmi kamatot, továbbá I. rendű felperesnek
7.680 (hétezer-hatszáznyolcvan) forint, II. rendű felperesnek 11.520 (tizenegyezer-
ötszázhusz) forint fellebbezési részilletéket;

kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek
140.000 (száznegyvenezer) forint + áfa első- és másodfokú együttes
részperköltséget;

kötelezi a II. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek
160.000 (százhatvanezer) forint + áfa első- és másodfokú együttes
részperköltséget;

egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes 8.472.338 (nyolcmillió-
négyszázhetvenkétezer-háromszázharmincnyolc) forint beszámítási kifogása
tekintetében hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot ebben a körben újabb
eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítja.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az irányadó tényállás szerint az 1987. január 27-én alakult alperesi szövetkezet 1990. július 26-án került bejegyzésre a cégjegyzékbe, és 1992. október 9-től az 1992. évi I. törvény rendelkezései szerint módosított alapszabály alapján működött. A 2000. évi CXLI. törvény előírásai szerinti alperesi alapszabály elfogadásra került 2004. december 14-én, ennek bejegyzése megtörtént 2005. március 29-én.

A felperesek az alperesi szövetkezet tagjai voltak, őket az alperes 2003. május 9-i közgyűlésén kizárták a tagok közül.

Az alperes 2003. évi egyszerűsített éves beszámolója szerint 2003. december 31-én alperes 893.000 forint összegű üzletrésztőkével rendelkezett, az I. r. felperest 11,3 %-os, 101.000 forint névértékű, míg a II. r. felperest 11,7. %-os mértékű, 104.100 forint névértékű üzletrész illette meg.

A felperesek 2004. július 2-án felszólították alperest részjegyeik visszafizetésére, és üzletrészeikkel történő elszámolásra. Az alperes a felszólításnak nem tett eleget.

Alperes 2004. augusztus 6-án tartott közgyűlésén határozattal megállapította, I. r. felperest 101.000 forint, II. r. felperes 104.100 forint értékű üzletrész-ellenérték illeti meg. Ugyanakkor közgyűlési határozattal döntött arról is, „beszámítással él, felpereseknek összesen 8.472.338 forint tartozása áll fenn”.

A felperesek 2005. december 28-án keresetet terjesztettek elő alperessel szemben részjegyenérték, illetve üzletrésztőke ellenértékének megfizetése iránt. A részjegyek ellenértékére vonatkozóan a felek 2007. május 9-én jogerős végzéssel jóváhagyott egyezséget kötöttek.

A felperesek továbbiakban üzletrésztőke ellenértékének megfizetése címén kérték az alperest kötelezni I. r. felperes javára 1.600.000 forint, II. felperes javára 2.400.000 forint és ezen összegek 2004. június 30-tól a kifizetésig járó kamatai megfizetésére.

A Fővárosi Bíróság 2009. november 3-án kelt 35.G.40.778/2006/40. számú elutasító ítéletét a Fővárosi Ítéltábla a 2010. július 9-én kelt 16.Gf.40.028/2010/7. számú végzésével hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra, és újabb határozat hozatalára utasította. Az I. r. felperes másodfokú perköltségét 20.000 forint + áfa összegben, II. r. felperesét 30.000 forint + áfa összegben, az alperesét 50.000 forint + áfa összegben, az I. r. felperes által le nem rótt fellebbezési eljárási

illeték összegét 93.400 forintban, a II. r. felperes által le nem rótt fellebbezési eljárási illeték összegét 140.000 forint összegben állapította meg. Az ítéltábla a szövetkezeti üzletrészre vonatkozó jogszabályi rendelkezések és időközbeni jogszabályváltozások elemzése alapján rámutatott, az alperes új Szvt. (2000. évi CXLI. törvény) szerinti módosításának, vagyis a szövetkezet működésének ezen törvény hatálya alá helyezésének feltétele volt a kívülálló üzletrész-tulajdonosok üzletrésze megvásárlása, s bevonása, melynek folytán az alperesnek felperesekkel szemben alapszabály-módosítást megelőzően (módosításig) elszámolási kötelezettsége keletkezett.

A megismételt eljárásban felperesek keresetüket fenntartották. Az üzletrész értékébe beszámítandónak tartották a szövetkezet műhelyingatlana értékét is.

Alperes változatlanul a kereset elutasítását kérte, részben a 2004. augusztus 6-i közgyűlésen történt „elszámolásra” hivatkozva, 8.472.338 forint erejéig beszámítási kifogást is bejelentve.

A Fővárosi Bíróság az új eljárás során a 2011. február 16-án kelt 25.G.41.388/2010/9. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította, kötelezte az I. r. felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 150.000 forint, a II. r. felperest, hogy fizessen meg 225.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásában tényként rögzítette, a felperesek szövetkezeti üzletrészei a kizáráskor 101.000 forint, illetve 104.100 forint névértékkel bírtak. Az alperesi szövetkezet a 2004. augusztus 6-i közgyűlésen határozatban megállapította, hogy a kizárt felpereseket ezen üzletrész ellenértékek illetik meg. Ugyanakkor határozatban döntött arról is, az üzletrész ellenértékekkel szemben beszámítással él, az alperesi közgyűlés határozata szerint a felpereseknek összesen 8.472.338 forint tartozása állt fenn alperessel szemben. A felperesek által fenntartott kereseti kérelmet az eljárás során az alperes vitatta, kérte a kereset elutasítását, beszámítási kifogást is előterjesztve. Minderre figyelemmel a megismételt eljárásban a kereseti kérelem összecszerűségét, illetve alperesi beszámítási kifogás jogalapját és összecszerűségét kellett vizsgálni. A felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy üzletrészeik elszámoláskori értéke a kereseti kérelemben megjelölt összeggel azonos. Felperesek azonban felhívás ellenére nem bizonyították a perbeli üzletrészek tényleges értékét, ezért az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. A felperesi igény bizonyíthatatlansága folytán nem vizsgálta az alperesi beszámítási kifogást.

Felpereseket a Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (1) bekezdés, valamint a (2) bekezdés a) pontja alapján kötelezte perköltség fizetésére.

Az ítélet ellen felperesek nyújtottak be fellebbezést, kérték az első fokú ítélet keresetük szerinti megváltoztatását, illetve az alperes kötelezését a

vagyonértékelésre és a megállapított üzletrésztérték, ennek 2003. június 9-től alapszabály szerint a mindenkori jegybanki alapkamat + 5 %-os mértékű kamatának megfizetésére, illetve a perköltség megfizetésére.

Egyebek mellett előadták, kereseti kérelmük kezdetektől arra irányult, egyrészt kötelezze a bíróság a szövetkezetet az üzletrész elszámolásra a jogszabályoknak megfelelően, másrészt az ellenérték megfizetésére. Nem nekik kellett volna bizonyítani az üzletrész értékét, hanem alpereseknek kellett volna elszámolni 2004. június 30-ig.

Az elsőfokú bíróság tévesen kötelezte a felpereseket szakértői díjelőleg fizetésére, s mivel nyugdíjasok, a perértékhez képest eltúlzott mértékű szakértői díjelőleg egyébként sem állt rendelkezésükre, ezért a szakértői díjat nem helyezték letétbe, emiatt az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította azon téves indok alapján, mert nem bizonyították a követelésük értékét.

Az alperes szerinti elszámolás, a 2004. augusztus 6-án tartott közgyűlésen hozott határozatok jogszabályba ütközőek, semmisek. Az üzletrész értékénél nem a névérték, hanem az elszámoláskor a piaci érték mérvadó, ezért használja a törvény a „vagyon” szót, ennek meghatározása szakértő feladata az ingatlan vonatkozásában. Ingatlan értékbecslés, szakvélemény nem készült, ráadásul az ingatlant nem számolták be a vagyonba, a szövetkezet nem jegyeztette be a műhelyt az ingatlan-nyilvántartásba. Az alperesi számolás egyébként számszakilag is helytelen volt.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, és az alperes részére perköltség megállapítását kérte.

Utalt arra, a korábbi másodfokú bírósági rendelkezés az elsőfokú bíróság megismételt eljárására kötelező erővel bírt, a megismételt eljárásban a felperesek kereseti kérelmének összecszerűségét, illetve az alperesi beszámítási kifogás jogalapját és összecszerűségét kellett vizsgálni. A felperesek szakértőt kértek, de indítványukat visszavonták, noha az általuk megjelölt üzletrésztértéket nekik kellett volna bizonyítaniuk. Alperesnek a beszámítási kifogása jogalapját és összecszerűségét kellett bizonyítania, de mivel a felperesek nem bizonyították keresetük összecszerűségét, a beszámítási kifogás vizsgálatára nem kerülhetett sor.

A fellebbezés az alábbiakra tekintettel részben megalapozott.

Az alperes 2004. december 14-én működését a 2001. január 1-jén hatályba lépett, a szövetkezetekről szóló 2000. évi CXLI. törvény (új Szvt.) rendelkezései alá helyezte, az alapszabályát módosította. Amint az a hatályon kívül helyező határozatban kifejtésre került, alperesnek legkésőbb ezen időpontig a módosítás előfeltételeként el kellett számolnia felperesekkel, mint kívülálló üzletrész-tulajdonosokkal.

Ezen elszámolást alperes a 2004. augusztus 6-án tartott közgyűlés keretein belül kívánta végrehajtani. Ekkor maga az alperes is elismerte a 883.000. forint üzletrésztőkéhez képest I. r. felperest 101.000 forint, míg II. r. felperest 104.100 forint illeti meg üzletrésze értékeként. Kétségtelen az is, ezen igényt alperes az ugyancsak a közgyűlésen hozott határozattal megállapított beszámítással rendezettnek, elszámoltnak tekintette, megállapítva felperesek elismert igényüket jelentősen meghaladó „tartozását”. Felperesek azonban ezen elszámolását nem fogadták el, s üzletrészüik forgalmi értékét magasabb értékben látták megállapíthatónak.

Erre figyelemmel helytállóan ítélte meg az első fokú bíróság a bizonyítási terhet, s helytállóan utalt arra, a felperesek által megjelölt üzletrésztértéket a felpereseknek kellett volna bizonyítani. Mivel e bizonyítási kötelezettségüknek felhívás ellenére nem tettek eleget, az elsőfokú bíróság a Pp. 164.§ (1) bekezdését megfelelően alkalmazva mellőzte ebben a körben a további bizonyítást, szakértő kirendelését, s állapította meg felpereseknek nem sikerült alátámasztania üzletrészüik kereseti követelésük szerinti értékét.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor figyelmen kívül hagyta az alperes 2004. augusztus 6-i közgyűlésén hozott Sz/04/2004. számú határozatában megállapítottakat.

Ezen elismerésnek tekintendő alperesi nyilatkozatból kiindulva a további szakértői bizonyítás indokolt mellőzése mellett kellett volna a felperesi üzletrészek értékét megállapítania, majd ehhez képest vizsgálnia alperes beszámítási kifogását, s mindezek tükrében dönten a kereseti kérelem felől.

A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 213.§ (2) bekezdése alkalmazásával részítéletet hozott, s a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és kötelezte az alperest a felperesek javára az alperesi közgyűlési határozatban elismert üzletrészek ellenértékének megfizetésére, s az elismert tőkeösszeg után 2004. augusztus 6-tól a Ptk. 301.§ (1) és (2) bekezdése alapján a késedelmi kamat megfizetésére, figyelemmel továbbá arra, az elsőfokú bíróság alperesi beszámítási kifogás jogalapjának és összecszerűségének vizsgálatát téves jogi álláspontja folytán mellőzte, ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 252.§ (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat meghozatalára utasította.

A perköltségre vonatkozó rendelkezés a Pp. 81.§ (1) bekezdésén, s a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (1) bekezdésén, a (2) bekezdés a) pontján, valamint az (5) bekezdésén alapul.

Az elsőfokú bíróságnak a továbbiakban az alperesi beszámítási kifogás tekintetében kell az eljárást folytatnia, azzal, hogy e tekintetben az alperes bizonyítási terhe mellett tisztázni kell a tartozás fennálltát, vagy fenn nem álltát.

Budapest, 2011. szeptember 23.

Dr. Rózsa Éva s.k.
a tanács elnöke

Dr. Molnár József s.k.
előadó bíró

. Rutkai Éva s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Sárközi Veronika
bírószági ügyintéző